

„narodne“ slike, ki ljudem posebno ugajajo, ki pa niso ne posebno „narodne“ niti umetniške, ampak čisto Gasparyjeve, spremenili se niti za las. — Jakar Božidar je razstavil precej lesorezov, med katerimi so eni res lepi, večina so portreti. Tudi par oljnatih slik je razstavil. Lep del razstave zavzema Jakopič. Večina so to pokrajine, že stari zasnutki, le en portret je nov. Na vsak način so slike interesantne, tipične za početek našega impresionizma, ki pa je ostal tam, kjer je bil, ni se mogel razviti. Barve in zopet barve. Radi tega se tudi Jakopič ni spremenil, vedno isti obraz kaže v svojih delih. Tu vidimo jasno razliko med dvema hoteljema. Pri prvih pokrajinih, idile, portreti, sami barvni efekti, pri drugih (mislim oba Kralja) pa življenje, strast, duševnost, potencirana do največje potence, ki jo je zmogla umetniškova roka doseči. Impresionizem, ekspresionizem. Pa naj bodo, lepe barve pri prvih, pa naj bodo spačena telesa pri drugih, vprašam, kaj mi kdo pove. Tona Kralj ima razstavljen krasen kip „Zavržen up“, Fran Kralj ima lepo sliko „Zanjice“. Lepe so tudi „Strti klesi“, „Maščevanje“. Kos Gajmir ima dve risbi, ki sta zanimivi, Saša Santel pa več akvarelov, posebno onih iz Ljubljane; nič posebnega. Vavpotič Brunon se je predstavil prvič, je še do cela neznan in je razstavil zelo moderne slike, o katerih je še težko kaj reči, razen, da so mladostne in da kažejo talent. Ivan Vavpotič je že znan, portrete ima in pokrajine, to pot se je vrnil na Vintgar, zanimive partije, nič posebnega drugega. Eden od ljubljanskega občinstva najbolj občudovanih in ob enem najzastojnejših prikazni je Zajec s svojimi kipi in skupinami, ki ni drugače kot šolsko imitiranje klasike, brez duha samostojnosti in sploh ne vemo, kako zaide taka kvasna v letu 1922. na umetniško razstavo. Več slik ima tudi Zupan Fran, ki je krenil nekam na drugo pot in ni tako dolgočasen kot svojčas, a vseeno ne dovolj močan. Zagor Lojze ima lepe risbe, ki pričajo o talentu; morda bo dober ilustrator knjig. Tudi tega nam Slovencem silno manjka. — Pri koncu smo. Ni najrevnejša ta razstava, najbogatejša tudi ni. Videli smo že boljše. — B.

P. Kunaver: Krasni svet in njegovi pojavi. Poljudno-znanstveni spis s slikami. Tiskala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani, 1922. Strani 104, cena Din. 36. Pred letom nam je podaril znani slovenski planinec P. Kunaver prelepo knjigo „Na planine“, ki jo je sprejela naša javnost z največjim priznanjem. Sedaj smo dobili od njega novo, namreč zgoraj navedeno. Pisatelj ni le znan kot izborni planinec, temveč predvsem še kot strokovnjak v spoznanju našega Krasa in njegovih podzemskih znamenitosti, zato je bil baš on najbolj polklican napisati nam poljudnoznanstveni opis teh zanimivih krajev in njegovih pojavov, ki smo ga že dolgo občutno pogrešali. Uvodoma navaja pisatelj dosedanje popisovalce Krasa, predmetno literaturo in navodila za raziskovanje, nato pa prehaja na apnenec, vodo, dolino, polja, jame podzemskih rek, ledene jame itd. P. Kunaver pripoveduje gladko, lepo in zanimivo, teko da mu slediš od začetka do konca brez odhoda in z največjim interesom. Besedilo lepo ponazarja 35 krasnih fotografij, ki jih je posnel deloma pisatelj sam, deloma pa njegovi tovariši. Učiteljska tiskarna je preskrbela vseskozi elegantno opremo, zato knjigo najpojeje priporočamo.

Gošpodarstvo

Papir, celuloza in lesni material. Severnoitalijanske tvornice papirja imajo zelo malo dela. Vzrok temu je deloma pomanjkanje vode, deloma veliki uvoz iz Nemčije in Avstrije. Čehoslovaška konkurenca je vsled visokega tečaja čehoslovaške krone prišla sedaj popolnoma z ozadje. Nemčija uvaža le gotove izdelke, a uvoz celuloze je bil prepovedan. Na zadnji seji reparacijske komisije se je Nemčija obvezala, da bo dajala Italiji tudi celulozo. Prvotno je bila določena količina za l. 1922. na 30.000 ton, toda ta količina je bila pozneje znižana na 63.50 ton, in sicer 40% pobeljene in 60% nepobeljene celuloze. Razdelitev je bila poverjena društvu „Associazione di Fabricatori di Carta“ v Genovi, katero prodaja blago po tržnih cenah. Italijanska industrija je bila motena tudi po velikem številu stavk. Velika stavka pri tvrdki Paolo Pigna v Alzanu traja že nad mesec dni. Cene papirja polagoma rastejo, v glavnem vsled tega, ker je poskočila cena sirovinam. Od maja so poskočile cene za 10—20%, najbolj občutno cene celuloznega papirja. Sedanje cene so sledeče: celulozni papir, gladek na eni strani, po 350 lir na debelo; tiskovni papir za rotacijske stroje (za časnik) 200 lir, tiskovni papir v formatih 220 lir; pisalni papir brez lesne tvarine 350—400 lir. Domače cene so sledeče: italijanska nepobeljena celuloza brez carine 130—140 lir, pobeljena 200—210 lir. Posebno pa so porastle cene lesne tvarine. Vzrok temu tiči deloma v pomanjkanju vode v Avstriji, deloma v tem, da se lepencja lahko proda po povolnejših cenah. K temu naj se doda, da onemogoča predpis izvozne premije v zlatu v Avstriji vsako redno poslovanje. Lesna tvarina je podražila v zadnjem mesecu za okoli 20% in notira sedaj 90—100 lir. Za trgovino prihaja sedaj v poštev predvsem skandinavski celuloza. Čehoslovaške tvornice papirja in celuloze delajo le dva dni v tednu.

Kava. Cene kave se v Braziliji zadnje tedne niso izpreminjale in so ostale zmerne. Superior Santos se je natiral 60 šilingov 6 p, a Superior in Good Rio 54 šilingov 6 p. Ker sta bila Rio in Minas močnejše padla kot Santos, se je osredotočilo zanimanje na obeh prvih vrstah kave. Tukajšnje cene stopijo predvsem pod vplivom padanja valute. Cene za gotova kava Rio znašajo za 3—4 šilinge nad braziljskimi cenami. Gotova kava Good Rio ima ceno 600, Superior Santos 750 lir.

Tomaževa žlindra. Letos je bilo mogoče prvič po vojni nabaviti tomažev žlindra. Ker se ista še prodaja in ker ni trgovina z nobenim umetnim gnojilom združena z tolikimi potežkočami kot z žlindro, hočemo v naslednjem opozoriti podeželske zadruge in kupce na nekatere posebnosti prodaje, na katere se mora paziti, ako se noče drago plačati nič vrednega prahu. Za vrednost tomažev žlindre je predvsem merodajen odstotek fine moke — kako je zmleta — in odstotek fosforne

kislina, pod katerim moramo razumeti le ono fosforno kislino, ki je raztopljiva v citronovi kislini, ker pride le ta zemlji in rastlinam v prid. Tomaževa žlindra more vsebovati precej odstotkov fosforne kisline, ki se pa v zemlji ne raztopi in ni za kmetovalca popolnoma nič vredna.

Z ozirom na predstojajoče, se ne sme tomaževa žlindra nikdar kupovati na količino, to je toliko in toliko q po tej in tej ceni, temveč se mora kupovati vedno le na %. Pogoditi se mora vedno za ceno 1%, katera z množenjem z številom % ceno 19. Kdor ne dela tako, more biti gotov, da je opeharjen.

Drugo važno vprašanje je število %, to je vsebine fosforne kisline. Ker pride žlindra iz oddaljenih krajev, k nam skoro izključno iz Nemčije, Alzacije in Luksemburga in je prevoznina zelo draga, napravi oni vedno najboljšo kupčijo, ki kupi največ odstotno, ker je prevoznina visokoodstotne in malooodstotne ista, in igra prevoznina pri malooodstotni žlindri večji pritisk na razvoj cene, kot pri visokoodstotni. Ako računamo, da stane 18% žlindra recimo franko Ajdovščina 48 L, 16% pa 45 L po q, je 18% cenejša, ker stane pri isti 1% fosforne kisline 2.75 L, dočim stane pri 16% 2.81 in je druga napram prvi za 1 L pri q predraga.

Tomaževa žlindra se mora dati na vsak način preiskati, ker more prodajalec dati isto za več vsebujočo, kot v resnici vsebuje. V tem oziru se vrši največ sleparij. Žalibog ni v navadi pri naših podeželskih zadrukah, da bi dale žlindro preiskati, ker ne vedo kje in ker stane preiskava precej denarja. Vsled tega je najbolje, da se pri naročilu žlindre združijo vsi podeželski kupci iste in jo naroče pri močnejši organizaciji, ki jo kupi na % in jo vsled tega da gotovo preiskati, ker plača le %.

Ing. Rustja.

Besedilo dogovora o vzajemnem prometu vina in piva med Jugoslavijo in Čehoslovaško. Cl. 1. Čehoslovaška Republika se obvezuje, da bo dovolila uvoz iz Kraljevine SHS za 150.000 hektolitrov vina v sodih ali cisternah. Kraljevina SHS se obvezuje, da bo dovolila uvoz iz Čehoslovaške Republike ravnotako za 150.000 hektolitrov piva. Cl. 2. Obe stranki se zavezuje, da bosta svoje pošiljke vina oziroma piva transportirali na svojih železnicah in drugih prometnih sredstvih z največjim podvzajemom, ker gre za robo, ki je podvržena skajenju. Cl. 3. Da se promet z zgoraj označenima predmetoma olajša in podvize, se obe stranki obvezujeta, da bosta svoje carinsko postopanje kakor tudi vse ostale formalnosti čim bolj zenoštili. V ta namen bodo carinska in transportna oblastva obeh strank vzajemno priznavala državne žige, vtisnjene na sode, s katerimi se označuje litera vsebina sode, kakor tudi certifikate o analizi, izdane od pristojnega državnega oblastva druge pogodbenice. Takaj navedene listine kakor tudi izpričevalo o izvoru robe se morajo v enem izvodu priklučiti tovrstnim listom. Cl. 4. Za vsa vina, ki se bodo uvozila v sodih in cisternah iz Kraljevine SHS na Čehoslovaško, je predvidena tara po obstoječih zakonskih predpisih. Pri uvozu piva iz Čehoslovaške Republike v Kraljevino SHS se bo pivo v sodih carnilo po odbitku tare 20 od sto od 100 kg bruto teže. Cl. 5. Pristojna oblastva, katera urejajo trgovino z divizami pri obeh pogodbenih strankah, bodo izdajala uvoznikom dovoljenje za nabavo potrebnih deviz. Cl. 6. Uvoznikom vina iz Kraljevine SHS za Čehoslovaško se dovoljuje uvoz vzorcev vina raznih vrst v pol-literskih steklenicah brez nikalnih carinskih ali drugih pristojbin. Cl. 7. Ta dogovor je napisan v dveh izvodih, v srbskem in češkem jeziku ter podpisani v veljavno in čestitkativno. Dogovor stopi v veljavo z dnem ratifikacije, ki ima čim prej slediti, ter ostane v moči 12 mesecev. — Čim ena izmed pogodbenih strank izčrpa odobreni kontingent, se bodo zopet otvorila pogajanja za določitev kontingenta. — Belgrad, 15. septembra 1922. — Dr. M. Todorović, dr. J. Buletić, dr. J. Jiriš Kaufman, dr. František Černi.

Pozor na domačo tvrdko!

FRANC SAUNIG, Gorica, Gospodski ulici sedaj Via Carducci št. 25, naznanja slavnemu občinstvu, da ima veliko izbero živahnih strojev več vrst za krojače, šivilje in čevljarje iz najboljših nemških tovaren, katere jamči 10 let.

Dalje velika izbera dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. — Ceniki na zahtevo poštne prosti. Lastna mehanična delavnica. 61

FIGOVA KAVA LEVANTE

Spezialiteta
najboljši kavin dodatek izbornega, aromatičnega okusa. Samo s figovo kavo „LEVANTE“ pripravljate gospodinja izborna kavo brez ali le z malim dodatkom kolonialne kave. — Vsled tega naj nemanjka ta v nobenem gospodinjstvu. Zahtevajte vedno kavo „LEVANTE“ z našo znamko. Prva tovarna figove kave „Levante“ Loser & Lutta, Trst, Via Carpison 10-12, Telefon 44-06

Krone, srebro, zlato, diamante, briljante in platin

kupujem po najvišjih cenah.

Zlatarna ALBERT POVH, Via Mazzini št. 46 (prej via Nuova)

ALESSANDRO LEVI-MINZI via dei Rettori 1 in via Malkanton 7-13
POHIŠTVO Absolutno konkurenčne cene. 67

Trgovina z mešanim blagom

Fran Škabar

(prej Lenassi)

Via S. Francesco d'Assisi 10
Postrežba tudi na dom. Cene nizke.

ČEVLIJARNICA MICOLICH

Trst, via Udine 32 (vogal L'Arlosto) (prej Belvedere)

Izbera moškega, ženskega in otroškega obuvala. Sprejema naročila in popravila. Lastna delavnica. — Usnje zajamčeno. Cene nizke. Postrežba točna.

Goriški paviljon

Nova konstrukcija koles za težke vozove, automobile itd., enostavna, tehnično edino pravilna, z največjo nosilno močnostjo. Patent prijavljen in se prodaja ali da v družbo. Strojni kolarstvo Fr. Bratina AJDOVŠČINA pri Gorici.

Tvrdka

Giuseppe Struchel

Via Mazzini 36 (vogal S. Caterina) (prej Via Nuova)

naznanja svojim cenj. odjemalcem, da si je priskrbela za prihodnjo sezono veliko izbero volnenega blaga za moške in ženske, kožuhoval, žameta, volnenih šerp in rut, kakor tudi fuštanja, belega in barvanega ter raznovrstnih okraskov. Vse po najzmernejših cenah.

Velika izbera

nemških in čehoslovaških plugov

Plug št. 5	L 310—
„ 6	350—
„ 7	370—
„ 8	395—
„ 10	500—
„ 12	550—

Dobavlja se vsakovrsto poljsko orodje in tehnične.

Ing. Righi & Vidovich — Trst
via Sanità 8 (vogal Porporalia) 611

Dr. A. GRUSOVIN

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9—12 in od 3—7 ure.
Gorica (Piazza grande) Travniki hiša Paternoli. 60)

Telefon 4-39

Telefon 4-30

MILO FENDERL
VERDE PURO
SUPERIOR GIALLO
Pazite na znamko!

JADRANSKA BANKA

Dejniška glavica L 15.000.000 Rezerve L 5.100.000
Dunaj, Opatija, TRST, Zadar. (1)

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: Jadranska banka, Beograd in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afiliran zavod v New-Yorku: Frank Sakser State Bank.

Izvršuje vse bančne posla.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%. Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daja v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio št. 5 — Via S. Nicolò št. 9.
Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

Vogal via Valdirivo 27 — Via 30 ottobre 11

Izvršuje vse bančne posla.

Kupuje in prodaja raznovrstne tuje valute. — Prodaja in kupuje jugoslovanske krone. — Izvršuje nakazila SHS kron v Jugoslavijo. Sprejema SHS krone na obrestovanje po dogovoru.

Vloge na knjižice v Lirah obrestuje po 3 3/4 % netto

Vloge na tekoče račune po 4 1/2 %
Vezane vloge obrestuje najugodnejše po dogovoru.

Glavni sedež banke: LJUBLJANA.

Podružnice: Gorica, Maribor, Celje, Kranj, Ptuj, Brežice, Novisad, Sarajevo, Split, Metković.

Dejniška glavica in rezerve: SHS kron 150.000.000.—
Tel. št. 5-18. Urađuje od 9 do 12 1/2 in od 14 1/2 do 16.